

Barcelona 20 de abril de 1923

La Esquella de la Torratxa

Any XLVI Número 2302 15 cèntims — Atrassats, 30

EL "BLANCO"

601590

LES TARGETES D'EN-
TRADA PERMANENT A LA

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL MOBLE I DECORACIÓ D'INTERIORS

que al preu de 20 pessetes s'expenen en els principals establiments de Barcelona, donaran dret a assistir a les festes que en el seu recinte es celebrin

Sastreria **SERRA**

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

REBUDES
les
novetats
d'entretemps i
d'istiu
1923

Exposició permanent de les últimes novetats
Trajos a mida des de 115 pessetes
Gabardines » » 75 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMA

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'envii certificat, envii 30 cèntims en segells)

Diògenes amb un llum cercava un home i no el trobà. L'hauria trobat amb la LAMPARA

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

Soler i Torra Germans BANQUERS

Rambla d'Estudis n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

El descobridor descobert

Jo sóc al inrevés de la gent. Jo voldria que tots els meus amics fossin rics, arribessin a tenir grans càrrecs i altes posicions, a dominar els negocis i a conduir l'èxit. No voldria que fossin pobres, ni fracassats. Per això, avui, que un vell amic, fixa el seu nom per totes les cantonades i per tots els diaris, i que pot arribar a obtenir una jerarquia popular, toco a glòria, com un escolanet de l'Amistat.

Aqueix amic és En Rovira, En Rovira i Virgili. És petit i ja el veuen de per tot Catalunya; és curt de vista, i té els ulls posats en un esdevenidor que ni ell, i sospito que ningú, veurem; és sord i sent créixer i créixer els pobles. Fa quinze anys, quan el vaig conèixer, no tenia, periodísticament i políticament, més que tres inicials; A. R. V., les seves, que posava al peu dels seus articles. Avui, les vegades que s'escriurà i se cantarà davant les urnes: Antoni Rovira i Virgili.

D'aquells articles firmats per A. R. V., li ha sortit lo d'avui. Eren articles d'argonauta internacional, de col·leccionista de nacionalitats, de Colón de pobles que ja estaven descoberts, però que no ho semblaven. Hi ha qui col·lecciona segells, miniatures, retaules, pots de vidre, enigmes o rajoles. Doncs En Rovira col·leccionava pobles irredemptes, que no volien treballar a l'ombra i estimar la seva llengua, i fer-se la llei i sortir pel món, petits, però lliures. Ell els estudiava en la història i en les estadístiques, en la literatura i en el mapa. A la butxaca interior portava la Finlàndia, a l'exterior de la dreta els ukrànians, els georgians i els armenis, en la de l'esquerra a Irlanda i a Polònia, i en una carpeta, els pobles més menuts, enganxats amb petites pinces per a que no's perdessin. Semblava un Noé nacionalista, portant en l'arca de la seva americana, una mostra de cada poble!

Després, aqueixos pobles que ens semblaven mixtificacions geogràfiques d'En Rovira, hem vist que existien, i que han esdevingut estats. No n'ha fallat

ni un. A tots ells En Rovira i Virgili va apuntar, fent diana nacionalista. La feu des de Polònia a Irlanda, des de Finlàndia a Trieste. Solament li ha mancat la diana, amb Catalunya; i per això surt a lluitar en les eleccions, perquè, además d'ésser nacionalista, vol quedar bé com a escriptor. Li manca un poble. Quan Catalunya obtingui la llibertat, En Rovira, podrà estripar el seu llibre, perquè haurà fet *pleno*.

Aquest home que s'ha passat la vida descobrint nacionalitats i nacionalistes, ha estat, al seu torn, descobert. La gent, no sap ben bé com és En Rovira, ni qui és, fora de saber que escriu, però està de moda. *La Vanguardia* li comenta els articles, *El Progreso* l'ataca, *La Veu* li sega l'herba, *El Diluvio* el mira benèvol, i *La Publicitat*, naturalment, l'exalta. Els regionalistes van cinc en candidatura i els radicals dos. Doncs ell, sol, com marxa pels carrers. No és un monòleg? Doncs que ho sigui, també, electoralment. Sol va descobrir pobles, i sol el descobren. Sol lluita i sol el votaran. Fins, essent sord, sol parlarà en el Congrés, si és que hi arriba. Sol anirà a Madrid i sol se'n entornarà...

Jo estic separat d'ell per moltes diferències de doctrina, però amb ell van els records dels meus vint-i-cinc anys que eren els seus. Els que ens manaven amb certa conmisericòrdia en *El Poble Català*, estan, passius, en les seves llars. Ell, encara marxa, ple de quartilles, ple de diaris, ple d'ulleres i ple d'americana, que sempre li ha estat gran, perquè sempre ha portat a dins un poble o altre...

PARADOX

L'evolució del Teatre

El cuplet de *La Monteria* s'ha fet famós. Ja'l canten tots els gramofons. Ja'l toquen tots els pianos de maneta, i el saben totes les minyones. Al «l'ivoli», cada nit, el públic l'engega, amb una fúria lírica que va creixent. Un hi entra decidit a permanèixer mut, però és endebades qui intenta resistir.

—No cantis—varem sentir que deia una senyora al seu marit.—Ja ho cantarem a casa.

—Com s'entèn a casa!—respongué el marit.—An aquí com tothom—i començà a cridar.

En Jesús Pinilla, ha creat una teoria política-teatral a base del cuplet de *La Montería*.

—Abans—diu—cantaven, a l'italiana, els tenors o els baixos o les contralts. Era el període individualista. Després vingué, amb el wagnerisme, els chors i les orquestracions temàtiques. Fou el període socialista. Ara, el públic hi pren part en el cant. És el soviètic...

I En Pinilla riu, encara que pensi que no hagi pogut fer la comparació en un míting electoral propi.

Telegrames

Ha arribat de Berlín En Xammar. Vé tan gesticulador, tan xerraire, tan contista, tan intel·ligent i tan pintoresc, com abans. Però ve més elegant. Americana negra, pantalons ratllats i mitjons grisos de llana. Sembla un redactor d'*El Sol*.

A la sortida de Berlín, posà un telegrama an els amics: «Cos Berlín, ànima Penya.» A l'hora de arribar el telegrama arribava ell.

—I el telegrama?

—Molt eloqüent, però heu parodiat a un doctor cata'anista.

I li explicàrem que trobant-se, precisament a Berlín, un conegut doctor catalanista, pels dies que se celebrava l'aniversari de la mort d'En Bach de Roda, el doctor, bon patriota, va posar aqueix telegrama: «Cos Berlín, ànima Roda».

Els fotògrafs són implacables

A Barcelona hi ha una mena de pistolers que en lloc de Stars manegen disparadors de màquines fotogràfiques amb una gosadia que fa escriure, tant, com el xiulet de les bales assassines. Sinó que els nostres fotògrafs tenen més bons sentiments i només saben assassinar a les dones maques. Suara n'hem vist una prova amb motiu dels *desfiles* tan castiços de Setmana Santa.

Al carrer de Ferran i al capdamunt de la Rambla de Canaletes els hauríeu vist gastant bèl·licament clixés, sempre amatents a copsar-hi les gràcies femenines que passaven. Mes, algun cop els aparells es decantaven a la funerals inactius. Perquè? Perquè aleshores s'esqueien transitar solteres de *Roperò*, casades mústiques o mamàs jubilades... S'adonaven de la tria i s'esmunyien depressa, escorregudes. Ah, fotògrafs implacables: Venus us fa tornar el cor de pedra per a que sigui dit una vegada més que l'art no té entranyes, com el comerç.

PITUS

Hem tingut entre nosaltres al exquisit escriptor francès, Valery Larbaud, l'autor de *Fermina Marquez* i d'altres llibres interessantíssims, que ha donat unes conferències literàries al Ateneu Barcelonés,

Post guerra

Dels camps de lluita

La fosca del cap-vespre i els núvols de tempesta tot el cel blau endolen d'altres negrors tenyit, aixequen les muntanyes la gegantina testa que's perd en mig de boires enllà del infinit.

Els corbs a grans volades com núvols apareixen xisclant i obrint les ales amb crits amenaçants, llampecs esgarrifosos les ombres aclareixen i es veu plena la terra de morts i agonitzants.

Uns homes sens vergonya, d'entranya maleïda, regiren els cadàvers que jeuen en el fang, primer la mort, traidora, els hi prengué la vida, ara, la bèstia humana, si pot els pren la sang.

Això és un quadre tràgic de mort i malvestat: Això és la vida vera del món *civilitzat*.

ANTONI OLLÉ BERTRAN

De l'amor

En amor són els més els que malbaraten sa felicitat, creient després poguer trobar-la en la mirada amorosa de la dona que estimen.

En el joc de l'amor, el que juga amb llealtat i desinterés, s'exposa a perdre la partida.

L'amor té coses que de tant que fan riure fan plorar.

Es tan insignificant el lèxic de l'amor, que pot definir-se en dues paraules: T'estimo.

L'amor és una malaltia que dura mentre dura la dieta i acaba, com tota altra malaltia, després de la convalescència.

El món sense l'amor fora com un desert sense oasis.

L'embriagament de l'amor és com el de l'alcohol, propens a la caiguda.

L'amor per a ésser gran ha d'ésser pur. Mes no amb la puresa privativa de gaudir del ver amor.

En amor quan un sap més d'estimar ja s'ha fet vell.

L'amor és una il·lusió. Per això lo més formós de l'amor és lo que no existeix.

El gran amor es deixa conèixer per ses grans petiteses.

V. TARRIDA

POTI - POTI

El bon porter

El bon porter deu ésser, lògicament, el més sorrut, el més malcarat, el més maleducat. Si tingués educació, i cultura, i *modos*, ja no seria porter: seria empresari.

A un amic nostre se li ha ocorregut, una nit que no sabia què fer, anar-se'n a visitar una cupletista amb la que'l lligava certa amistat espiritual. Aquesta cupletista, naturalment, treballa—això de *treballar* és un dir, i consti que no ho diem amb mala intenció—a «Eldorado», que és el castell feudal de les cupletistes.

El nostre amic es considerava feliç per haver solucionat la nit. Però no contava amb el porter de l'escenari: un grapat de carn de mitja edat ajassada a una cadira. Del grapat de carn ha sorgit una veu insolent i agressiva.

—On aneu?

—A veure a la senyoreta Fulana...

—No's pot passar.

—Doncs, faci'm el favor: passi-li recado.

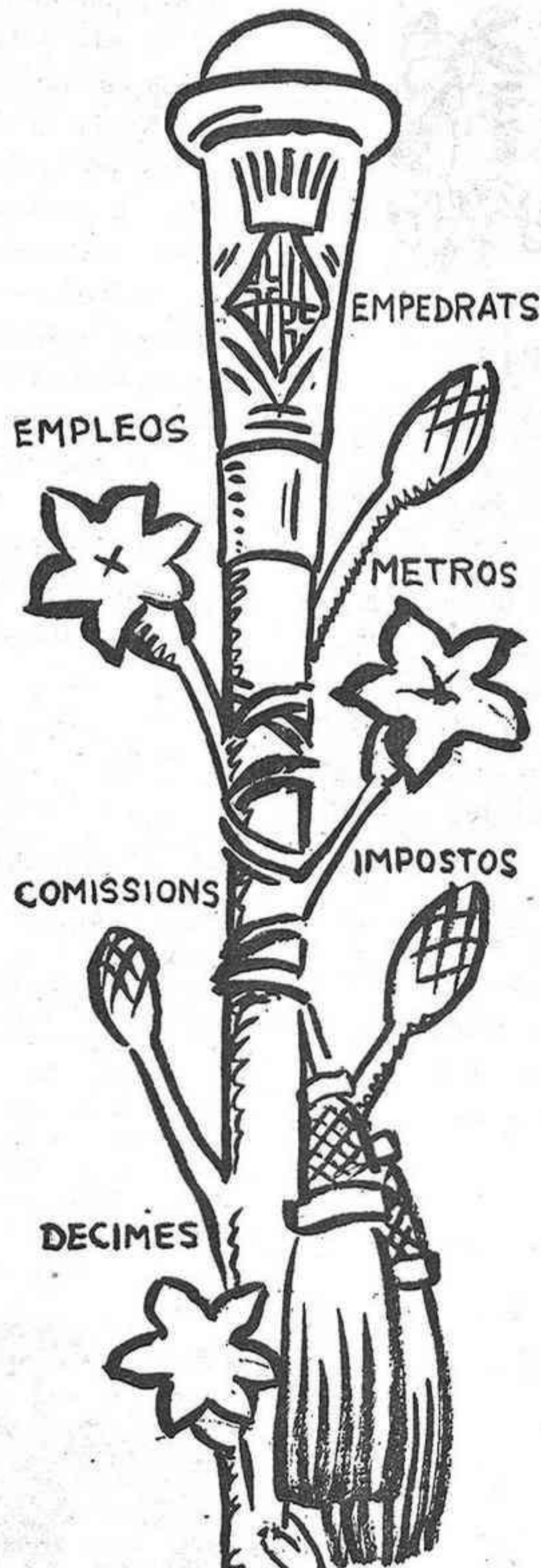
—No el rebrà.

—Home...—i, per a fer més força, per a convèncer més a la fera:—digui-li que sóc periodista!

En sentir això, el porter s'ha aixecat fet un dimoni:

—Periodista? Ara sí que no passa! Són els que molesteu més els periodistes.

El nostre amic, per no trencar

la cara a bofetades an aquella bestiola, ha girat cua i se'n ha anat al carrer.

Què li deuen haver fet els periodistes an aquella bon porter? Potser li han demanat alguna vegada cincantes pessetes? Potser li han pres la dona? Ara lo que ens sembla és que, li hagi passat lo que li hagi passat, encara que porter s'hauria de recordar de que és persona. O bé, per a rebre la gent, posar-se un morrió.

El rellotge providencial

En Pere Segura té un rellotge de pulsera. Aquest rellotge de pulsera és, además de pulsera, d'or. En Pere Segura, que és el director de la companyia del teatre «Nuevo» i hauria d'ésser el director del «Metropolitan Opera House», de New-York, no deixa aquest rellotge ni per a dormir. Perquè aquest rellotge és la seva mascota.

Un rellotge d'or és lo més fàcil de perdre, sobre tot en èpoques de penúria: se'n va tot sol a les cases de préstams.

Quan En Pere Segura estava parat, i era un còmic més a la Rambla plena de còmics—ell que mai ho pot ésser un còmic més,—nos altres li preguntavem somrient:

—Quina hora és, Segura?

I ell, somrient també, s'arremangava fins al colze i ens ensenyava el rellotget d'or. Tothom, llavors, el mirava amb un respecte que feia fredat. El miraven com a l'Emperador de l'Alegria i la Fortuna.

PREGARIA

—Senyora vara alcaldesca, no ens dobleguis més l'esquena amb impostos!

EL DEJUNAR COM A SAVIDURIA

Com més anem menys valem. Les coses cada dia estan pitjor, n'estan tant que ja no en poden estar més. No sé pas on anirem a parar. Segurament a cap lloc de bé. El món està perdut! La gent ha agafat la mania de complicar-se la vida i s'ha sortit amb la seva. Ningú s'entèn, ni va camí d'entendre's, ni ganes.

Uns senyors, que no sé pas d'on han sortit, aficionats al dejuni, al *seny*—aquell seny que ja no ho és de seny: que ja és una poca solta a l'alcancç de totes les fortunes—i a l'espiritualitat, s'han declarat contra els homenatges *comestibles i bebestibles*.

Celebrar un èxit amb un banquet, és una vulgaritat, una rucada. I, sobre tot, ho fa tothom. Ho fa tothom, has dit? Doncs, no en parlem més. S'ha d'ésser o no separatista? S'ha d'ésser o no aficionat al seny? S'ha d'ésser o no savi? Doncs un savi, un aficionat al seny, a taula perd el seny, i la saviduria, i, a vegades, fins la gana.

Menjar una crema de gallina, o uns *turnedos*, o uns filets de *sol*, o un rostit més o menys rostit, i re-

gar-ho amb un «Marquès del Riscal», o un «Tockai», o un «Saint Georges», i amb un «Roederer» i un «Kirsch» que estigui en condicions, ho fa tothom.

No és que ho faci tothom, es mengen més bacallans que pollastres, però és que ho fa molta gent. I si ho fa molta gent no ho hem de fer nosaltres els savis, els que som del *seny*.

Pollastres has dit? Saviduria! Nosaltres hem de fer banquets de saviduria, de intel·lectualitat, d'espiritualitat. Es clar que això no alimenta el cos, però del cos no en fem cas, nosaltres. Es clar que amb aquesta mena d'aliments la ballarem magra i aviat no tindrem esma ni per a ballar-la. Però tan se val. La qüestió és renegar del plat i de la copa.

Sobre tot de la copa. No hi ha res, segons diuen, que faci tan savi.

XARAU

Invitats per la Junta del Benèfic «Patronat de Cegos», assistírem el dimecres de la setmana passada a la funció que amb objecte de recaudar fondos tingué lloc en l'estatge social de l'Esquerra del Ensanche.

El local, modestament però adornat amb gust, es va veure concorregut per un sens nombre de persones que anaven a ajudar amb el seu òbol a engrandir els pressupostos escassos amb que avui comptem.

Els artistes, tots, animats per un sentiment noble i generós, feren tots els possibles per a fer-nos passar bonament l'estona, rebent en premi a llur tasca merescuts i sorollosos aplaudiments.

Nostra felicitació cordial a la benèfica Junta, i endavant, que així és com se fan bones obres.

AVENTATGES DEL FUTBOL

-Goll...

La verdad a perra chica, novel·la d'Eugeni Heltai. Traducció d'Andreu Revezs. «Los humoristas». Calpe Edit. 3 pessetes.

Eugeni Heltai és un dels humoristes més interessants que coneixem. Es, a la vegada, un dels menys coneguts. Les seves novel·les *Family-Hotel*, *Manuel VII y su época*, *Los siete años de hambre*, *La modistilla* i ara *La verdad a perra chica*, tan de l'Eugeni Heltai, com d'En Pittigrilli—un altre gran humorista desconegut a Espanya,—un dels mestres de la novel·la moderna.

Encara que no és precisament la novel·la lo que conreua aquest notabilíssim escriptor hongarès, ja que de la novel·la n'ha fet ell un gènere nou, viu, flexible, original, distingit: el folletí humorístic.

Si s'ha de cercar un origen a l'obra de l'Heltai, s'ha de buscar en Dickens l'origen. Dickens, com l'Heltai, era un folletinista, i, com ell també, un humorista. Naturalment, l'humorisme no és pas lo que entèn la majoria per humorisme: *barrila*, *gresca*, element *xiroi*, broma d'escudella i carn d'olla grassa i grossera.

L'humorisme és, pel contrari, un element de distinció, una elegància espiritual. Dickens, tan gran com Balzac, és més humà perquè és més bo, més càndid. No riu, somriu. No ha d'ésser broma l'humorisme: ha d'ésser gràcia. Gràcia i pietat.

L'Heltai ha creat un gènere, que és el folletí humorista, d'una suprema distinció. Volen unes proves d'aquest humorisme? *La verdad a perra chica* és el títol d'un diari de Budapest, que dona ocasió a que el seu corresponçal a París faci un descobriment importantíssim: el de que hi ha més distància de Budapest a París, que de París a Budapest. Les cròniques que ell envia des de París arriben a Budapest en dos dies. I les pessetes que de Budapest li envien triguen tres mesos (*Family-Hotel*).

Hi ha una societat de lladres, tan seriosa com una societat bancària, que's titula «Encara queda bon humor al món».

D'una noia, d'una tiple d'opereta, n'estan enamorats set bohemis molt pobres. Sabeu com els anomena ella, que té un senyor ric? «Els set anys de fam».

La traducció del senyor Revezs no és massa correcta.

ALFA

—Millor, home, millor. Es dir que al «Liceu»...?

—Jo no diré el perquè, però a la representació de *Sigfrid* hi assistí un nombrós públic, nombrós i escullit.

—Crec que l'interpretació va ésser admirable.

—Com poques vegades. La soprà senyora Hofgren interpretà superbament la Brunilda. El tenor Wolf, potser no massa ajustat al paper de Sigfrid, però en conjunt també molt bé. Dels demés, no cal parlar-ne. El que estigué menys encertat, estigué discret.

—I del mestre, que no me'n diu res?

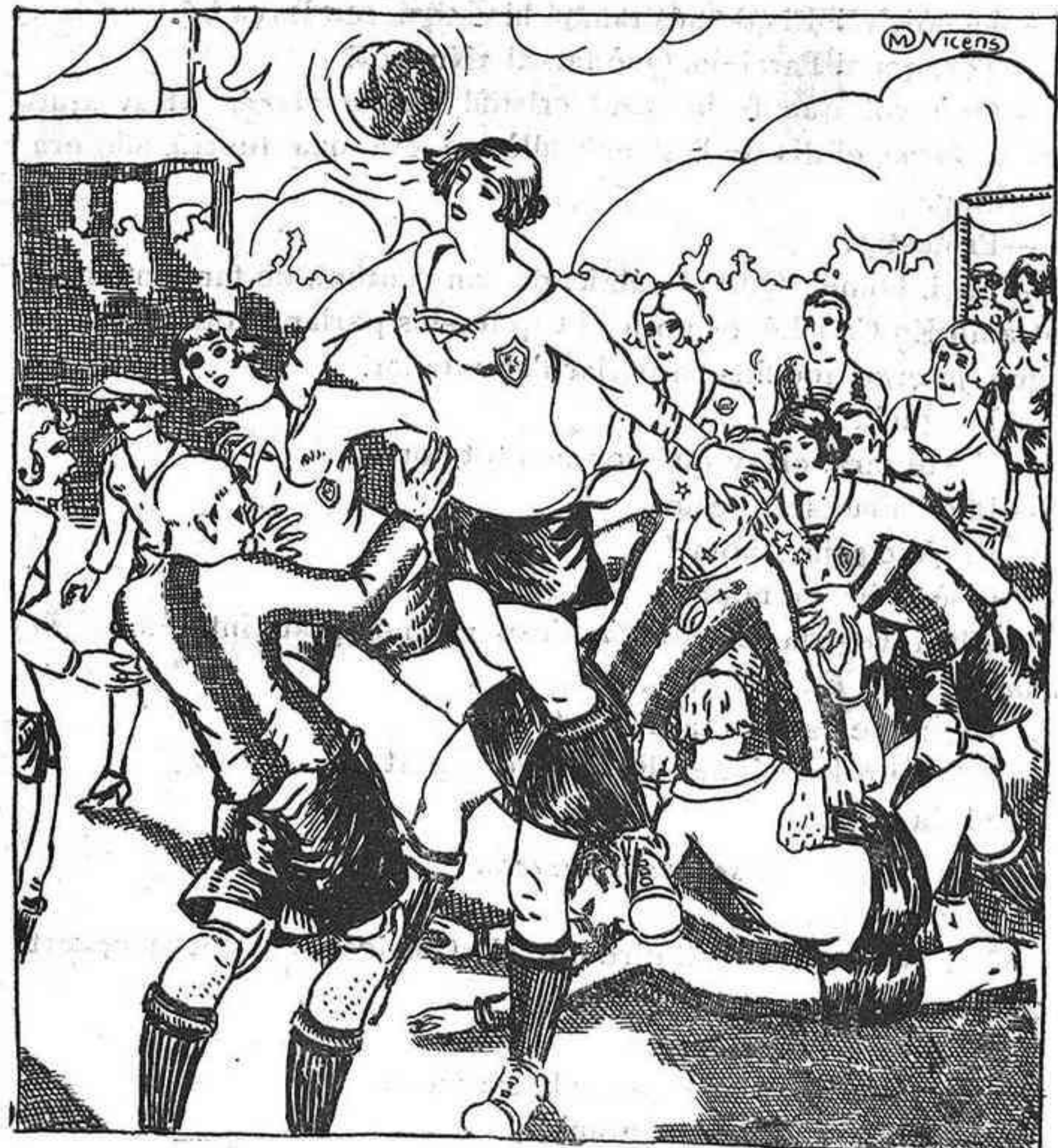
—Per al mestre Otto Lahore els millors aplaudiments.

—I pel «Romea», què fan?

—Podem dir allò d'anar tirant. Per al dilluns ens preparen quelcom d'empenta, *Foan Casagan*.

—De debó no li agrada el mar, Caimitu?
—Trobo que hi ha massa aigua. Al menys fos mineral!

—Ja s'ha acabat això del sexe debill!

- Comèdia?
- Una farsa en tres actes d'En W. S. Maugham que ha traduït En Carner.
- Hi han esperances?
- Totes. Però allí on hi han esperances, i sal, i gràcia, i lo hagut i per haver, és a «Novedades».
- Sí que està entusiasmat!
- No n'hi ha per menys! Maria Conesa és la dona més gentil que hem conegut.
- Així, *Arco Iris* és un èxit?
- L'obra fa de mal dir si ho és. Lo que's pot assegurar que l'èxit definitiu, sense apelacions, és de la Maria Conesa.
- I del «Tívoli», poca cosa, oi?
- No tan poca cosa. Segueix l'èxit de *La Monteria*, que dit de passada és *mucho éxito*, además d'una escaienta combinació de programes que atreuen de debó. Compten amb bons elements, ja li diré. Tindre an En Vendrell i an En Lloret és tindre trumfos. Es allò que's diu, vots..
- Sap que'm té intrigat lo del «Principal-Palace»?
- No sé pas per què. Es clar com l'aigua. Una llista quilomètrica d'obres, però d'obres veritat, que vol dir d'èxit. Si les volgués anomenar, hi hauria feina per a estona. En quant a la companyia, em sembla que no hi ha res que dir. Entre els tants, En Moncayo. Res, la setmana que vé en parlarem. El «Principal-Palace» sempre serà lo millor.
- Es que En Fernando hi té traça! I no hi ha res més?
- Sí, home. El Paralelo.
- Al «Español»...?
- Segueixen donant *Vostè serà meval Val*, aquesta obra, cregui. Ara, que no sé si *aguantat* à fins que arribi *Clavé*.
- No tenen res més?
- Ja ho crec! I cosa bona, sap?
- Ara recordo que vostè no m'ha dit res del «Goya».
- Té raó. Miri: han estrenat *De corazón a corazón*.
- Un drama?
- Cal... Una mena de vodevil, vodevil veritat: enredo, joguina, comprèn? Està ben fet, interessa, distreu. Sobre tot el segon acte està molt bé. Estic encantat de la Josefina Díaz.
- Una gran actriu!
- Definitiva! Els demés també hi estigueren força bé.
- Tornem al Paralelo. Què fan al «Nuevo»?
- Què vol que facin, sant cristià! *La Monteria*. «Hay que ver...» *Bueno*, el dia de l'estrena allò no era una funció, allò era un míting.
- Protestes?
- Fugi, home! Que el públic, de tan content, de tan entusiasmat amb En Caballé, es posà al cap fer-los parlar a tots. I ho obtingué. Jo crec que fins va parlar l'apuntador.
- I segueix..
- Vostè dirà. «Hay que ver...» a tot hora.
- Ja devem estar llestos.
- El «Victoria», home!
- Què hi ha de nou?
- Altra vegada En *Nandu*. S'espera amb gran interès el *Fa soc aquí...* amb En Galceràn.
- Crec que és d'un tal Robert.
- No, d'En Fernández. Es la segona part...
- Sí, ja sé...
- I és allò, *nunca segundas partes...*
- Per acabar...
- Per acabar, si vol, li diré que al «Cómico» ha sigut un encert la temporada de *varietés*.
- Es dir que tenen gent?
- Ple. Poden ben bé esperar la sarçuela.
- Crec que serà gènere gran?
- Així es diu.

APOLO

Agafin-se fort i llegeixin aquesta llista de compauyia, que és el *no va más* de les companyies i promet alegria per estona:

Joaquim Alonso, J. Muns-Roses, J. M.ª Gascó, Mariano Ripoll, Jaume Capdevila, Lluís Casañas, Lluís Marin, Alfred Hornos, Josep Marles, Carles Rautes, Josep Hoces, Victorià Benedicto.

Corona Carrión, Adela Alsina, Carme Vendrell, Agneta Pahisa, Pilar Fernández, Petra Martí, Antònia Navarro, Elvira Torrents Soriano.

Pintors escenògrafs: Valera i Zabala Campsaulinas; sastreria: Penalva; armeria: Mora; perruquer: Borrell; guardarroba: Artigau.

Què els sembla? Doncs tot aquest exèrcit l'ha reclutat En Victorià Benedicto, el Napoleón del teatre català, l'autor de *La reina Inca* i de *La Monyos*, amb la intenció d'omplir el teatre «Apolo» cada nit.

Ens diuen que l'empresa compta amb obres de l'Oliveros, Maurente, Morant, Díez de Tejada, Moragas, Iglesias i M. Fernández.

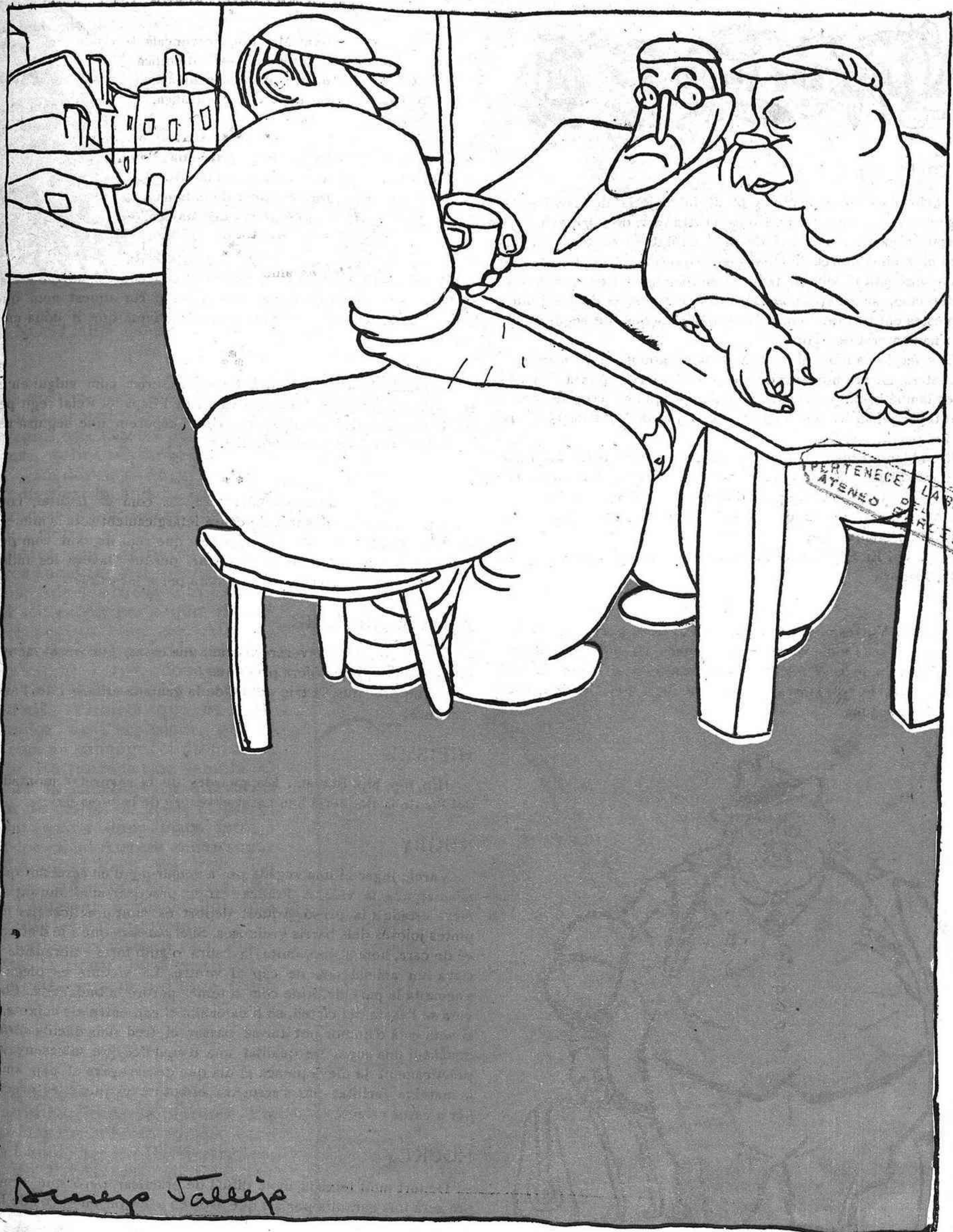
“Madinette”

— Gentil franceseta de capet bufó, que un capell l'estotja menut i graciós... Donzella que passes talment com l'oreig, i, amb faccions de nina, vols fè'l posat greu.

Flairosa estrangera, de rostre aixerit que llu, amb gosadia, l'imprecís carmí: que contrasta gràcil amb el blau color de tos ulls tendríssims, i amb ton cabell rós.

Novella madona, d'esguard fet de mel que té en sa puresa diví atreviment: Demana; demana amb tos ulls de cel; que el cor que'm captives vol ser-te servent.

Oh sil franceseta de capet bufó, que un capell l'estotja menut i graciós!..

POLITICA RURAL

—Però, i per què n'ets tu de republicà?
—Perquè no sé què ésser.

EL DEPORT

FUTBOL

A l'Hospital Clínic hi van a parar la majoria de les víctimes del sindicat roig o groguenc. No és d'estranyar, doncs, que a l'organitzar un partit a benefici de dita entitat és dongués a cada equip un nom comprès dintre la gama colorística.

Trobem molt bé que de tant en tant, i sense mires a la taquilla del club, se celebrin *matches* benèfics, pel bé de les juntes d'aquestes entitats i per consol dels pacients que de segur ni tan sols s'han enterat de la festa.

La selecció es feu amb molta justesa, notant-se la manca de l'Alcántara, encara no curat d'un cop o d'una rebequeria. En Semitier també brillà per la seva absència perquè ho cregué convenient o perquè no volgué enviar a cap jugador a l'hospital que regia el partit.

Eren blancs i blaus; blancs com la puresa futbolística de molts jugadors i blaus com nyanyos calificadoros dels partits amistosos.

No n'hi ha prou en sapiguer donar bones cosses, sinó que cal siguin civils, perquè les cosses seques son do de ruqueria, són senyal de bestialitat i de mal jugador.

En Roig i En Sagi demostraren ésser cames d'empenta.

En Zamora

desdobló su manta zamorana

com diu En Villaespesa, per tapar la boca de la porta molt molestada pels blancs i violada per una puntada de peu d'En Redin. Aquest fou l'únic *goal* benigne pels blancs i pels blaus, car tots jugaren amb fe, passant a la primera lliga, per llei de mèrits, molts de la segona.

—Jo que venia a Barcelona a fincar-me, pensant que ja no hi quedava ningú!..

Sant Martí de Provençals té un equip que'l dignifica guanyant internacionals, jugant bé i sense trafica.

L'Avenç i el Barcelona amb un partit amistós feren bondat de la bona pel bé patri i de tots dos.

Júpiter és potent, és mitològicament vencedor, i no ens estranya que guanyés a l'Espanya, l'equip que porta aquest nom que vol dir força. Ademés, ara té un Sagi (Martínez) que li dóna més empenta.

El Victoria Zikcow tindrà tantes victòries com vulgui en el seu país, però aquí, a dintre les valles de l'Espanol Reial regit pel rei de les porteries, va rebre, ha rebut i esperem que seguirà rebent si no s'acaben aquests partits.

L'Europa reposa heroicament; reposa com és natural, com s'acostuma reposar després de caure letàrgicament sota la influència de l'adorat llorer. Mentre sigui vert que reposin tant com puguin, però que no el deixin assecar, perquè llavors les fulles d'aquest triomfal arbust sols serveixen per a fer estofat.

AUTOMOBILISME

Ja que no podeu esverar-vos amb una cursa, feu-vos al menys de l'«Associació de xòfers prudents».

Es un prec que us faig pel bé de la gentada urbana i de l'avi-ran rural.

HIPISME

Hip, hip, hip! Burra!... Els guardes de la seguretat montada del Pla de la Boqueria han batut el record de la cursa fixa.

RUGBY

Vareig jugar-hi una vegada per a venjar-me d'un acreedor que m'amargava la vida. A França vareig practicar-m'hi durant la meva estada a la presó. Aquest deport és molt practicat per les pintes joioses dels barris greixosos. Si el *chameau* que's té d'atacar vé de cara, hom s'ajup, imita la cabra o amb forta embranzida li clava un animal cop de cap al ventre. La víctima es plega i s'aguanta la part dolorida com si temés perdre la budellada. Llavors se l'agafa pel clatell, se li estenalla el cap entre els cuixots, i si hom està d'humor pot fer-se passar el fred dels dúctils *dàtils* donant-li una surra de qualitat, una d'aquelles que m'ensenyava pràcticament la meva plena el dia que desarrugava el pap amb la mateixa facilitat que s'arrugava el bot de vi que m'és preciós per a ésser valent.

HOCKEY

Deport molt feixista, molt difícil de practicar, però que sempre serà una garantia per als que aspiren a entrar en el cos de la guarda de seguretat.

PEDALISME

Es un deport molt deliciós a les baixades i molt recomanat

pels metges, que pel bé de la medicina auguren sempre llargues malalties.

TENNIS

Es lo més finolis que hi ha per a desenrotllar el flirteig, el saltiró, la fama de la bugadera o per a inflar els *morros* de la sogra amb un cop ben certer.

REFLI I

ELS NOSTRES HUMORISTES. — BARRISCADA DE PINTURES

Els nostres dibuixants humoristes s'han amparat de «La Pinacoteca» omplint-la d'histories xamoses i alegroies que fan les delícies dels visitants, sobre tot de la gent menuda. Quin devassall de gràcia, d'ingeni i de picardia que hi ha a «La Pinacoteca»! Com que hi han abocat el tinter quinze dibuixants, començant pel patriarca Apeles Mestres i acabant pel jovenell d'En Quelus. Ademés cadascú hi ha portat el seu *retrat* per a que el públic el pogués conèixer. Allí s'hi pot veure la Lola, aixerida i riallera com sempre; l'Apa, donant l'esquerra als visitants; En Cornets, pare d'«En Violet» que és l'organitzador de l'exposició, gras i fresc com un canonge, el dibuixant, s'entèn; En Junceda que sembla el pare de la canalla; En Llaverias sortint de l'Arca de Noé; l'Opisso, rumiant quina dona maca farà; i anant-los-hi al darrera sense sonar cap flabiol, l'Acit, En Prat, En Castanys, D'Ivori, En Miret, En Serra i Massana i En Mallol, tots ells virolistes enginyosos.

Res que una visita a «La Pinacoteca» fa posar bé l'esmorzar... o el dinar, segons a l'hora que's faci.

* *

Als salons d'«El Siglo» hi ha una nova barricada de pintures: En Josep Manaut n'hi té 39; En Verdugo Landi, 24; En Rafel Argilés, 25 i En P. Alvares, 34; total 122 pintures.

Cavallers: no hi ha dret a fer-nos patir de la vista amb tantes coloraines!

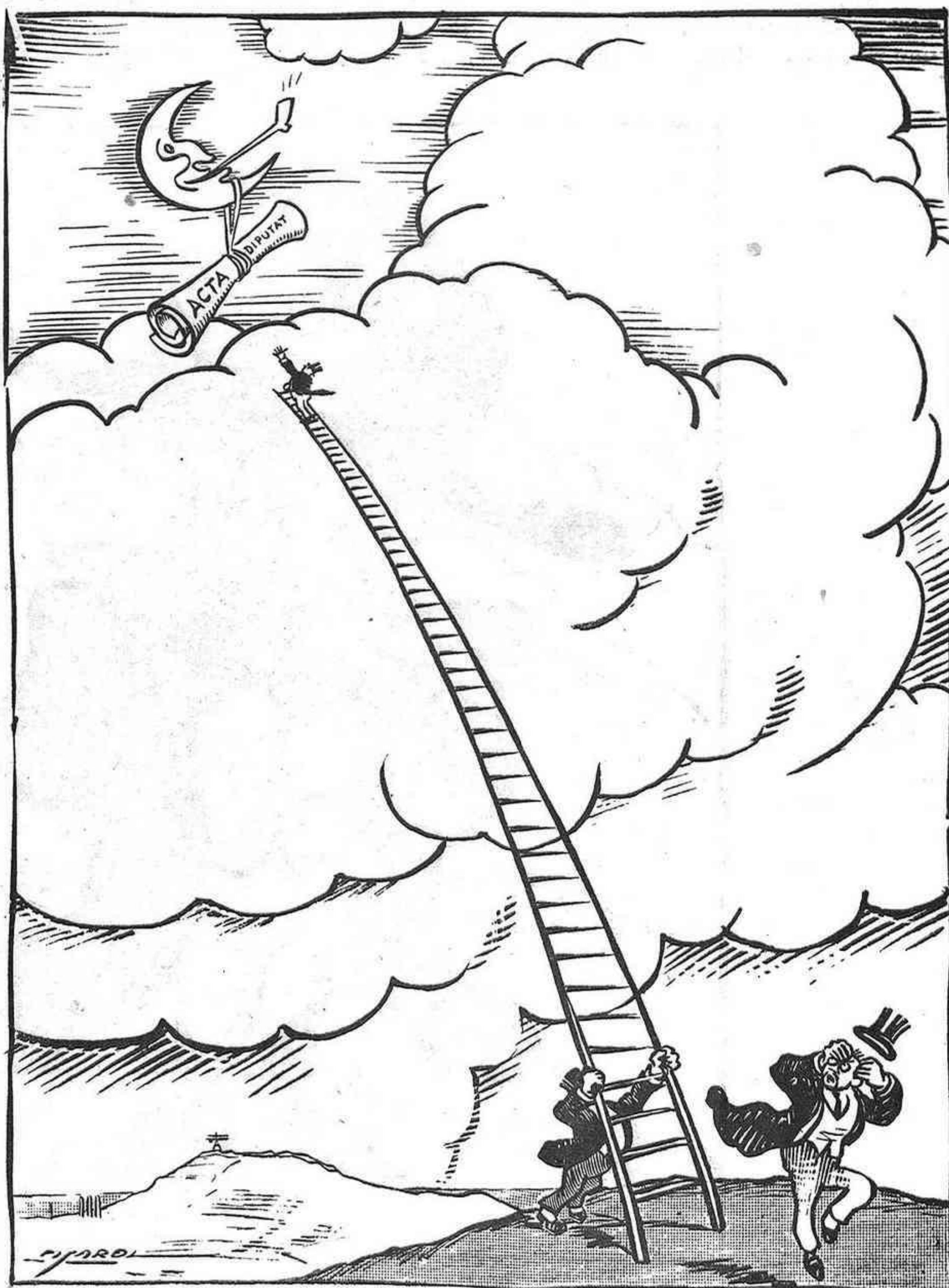
Comencem per l'Argilés: és un dels pintors més valents, notables i personals que havem vist en l'actual

temporada. Diu que *qui llengua té a Roma va*, però ell ja n'ha tornat i tot, després d'aprofitar el viatge. D'això en dic un pintorás! Grapa en el dibuix, grapa en triar el color, grapa en posar-lo damunt de la tela, i tot això sense tenir res de *graponer*, ben al contrari; resultant sempre un artista fi i elegant que sap treure un gran partit de la figura.

Allí apropet d'ell En Verdugo Landi vinga tirar-se a l'aigua, sense ofegar-se mai. Està clar, si és d'aquells peixos que es porten l'oli i ademés com a artista, sap nedar i guardar la roba.

Aquest pintor ens resulta un mestre marinaire: coneix les onades com un pastor les ovelles llurs, i sap fer-les *posar bé* per a retratar-les. Jo el tinc per un artista de mar endins, més que de platja. *Mar moguda, Una onada, Onatge i Alta mar* són magnífiques marines que mai faran *aigües*, ni que les facin passar per un *Temporal* desfet *Cap al tard*.

En Josep Manaut vé de la Residència de Paisatgistes de «El Paular», i en bona fe que no té res de *pau*; ben al contrari, és aixerit com un pesol: ço fa

—Ai, Emiliano, que no hi arribes!

que la seva pintura resulti una mica avalotada i es-
querpa, i fins massa vermella i tot.

A mi, però, no em fa por; en baixar del Paular ja
s'anirà posant a to i quan hi estigui, serà, n'estic segur,
un bon paisatgista.

En canvi En P. Alvarez, no sé si farà gaire camí;
el trobo massa infantil i llepodet; li manca braó i in-
dependència: treballa molt, però treballa encongít i el
treball no li llueix.

Convindria que el seu company Manaut li dongués
una empenta.

C. ARBÓ

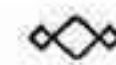

Sembla que dintre de poc se inauguraran les obres d'un nou me-
tropolità destinat a unir la Plaça de Catalunya amb la Platja
de Badalona.

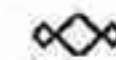
Oi que sembla una nova nordamericana aquesta? Doncs, en-
cara que vinguda de Madrid, no pot ésser més barcelonina.

Res, que és el país de les imitacions el nostre. El dia que per-
etzar ens surti un regidor de bona fe que miri per la ciutat ja po-
drem assegurar que tindrem un Ajuntament model.

Valdria la pena de que aquest futur regidor exemplar el bus-
quessim amb un fanalet fins a trobar-lo.

Voici quatre barres, quatre rutes de fe històrica; quatre dita-
des de sang, quatre simbòliques llenques emblemàtiques que han
sigut, són i seran quatre excuses adoptades per quatre barres que
fan comerç polític darrera de les quatre barres de l'escut català.

Ai, la mare!

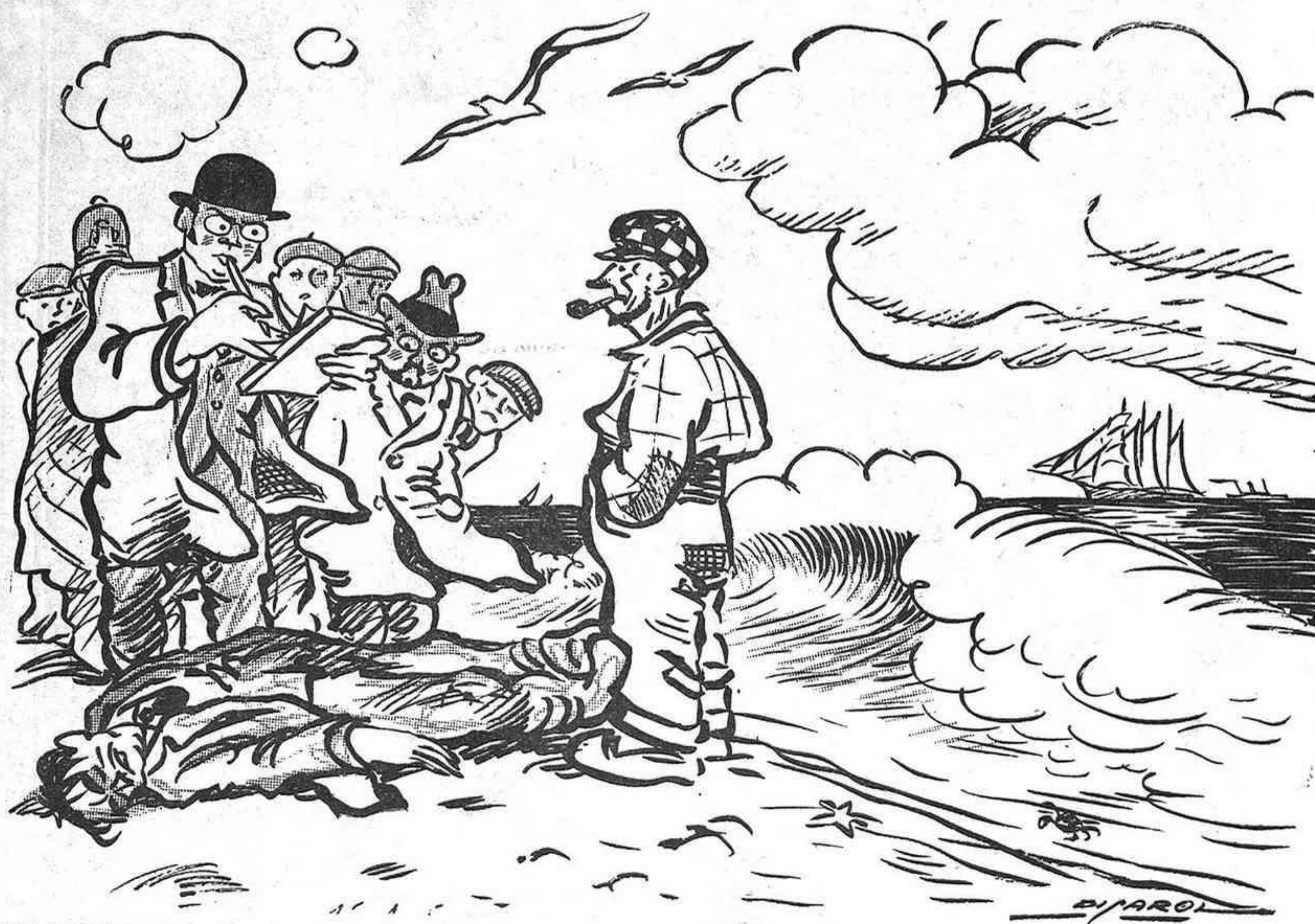
La nostra Corporació municipal té en projecte diferents
arbitris que seran aplicats als animalons domèstics, gossos, gats,
gallines, coloms, ocells, etc, etc.

Jo en posaria un de ben fort sobre els caps-grossos. Em refe-
fereixo als caps-grossos de la nostra Hisenda Municipal que no
saben com plomar als infeliços barcelonins. Els hi faria pagar un
arbitri del doble del que cobren per a fer disbarats.

I prou!

—Una gitana m'ha dit que m'havia arribat el meu Waterloo.

UN SUCCÈS

—El nom de la víctima?
—Salvador Salvat, mariner del salvament de naufragés.

Ja s'han començat les reunions de la premsa diària de Catalunya. Nosaltres proposem que s'assenyali un premi per la premsa provinciana que supera a la de ciutat, però també demanem que s'estableixin uns curssets d'orientació periodística en profit de certs periòdics ridículment de poble.

Hem rebut una fulla de subscripció per al monument als voluntaris catalans de la Gran Guerra. Aquell grapat de joves, la glòria que's guanyaren la pagaren al preu de la vida i de la sang en els camps de la dolça França, en les muntanyes esquerpes de Sèrbia, en l'estretor desolable de la península de Galípoli, on els almogàvers acamparen sis segles abans.

Aquestes llistes les tenim en nostra redacció a disposició de tots els amics de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Un duc espanyol, ruc i dèspota, i cèlebre perquè va insultar als obrers en certa ocasió, calificant-los de *chusma encanallada*, per a justificar la conducta que ha adoptat amb els pobladors de les seves terres—conducta de senyor feudal, - ha publicat una carta, una carta en cert diari de Madrid tractant a les seves víctimes de *mis queridos colonos*. Quina barra!

Aquest pobre senyor Raventós, si no fos que els seus disbarats els paguem massa cars, faria riure. Mai diran que ha dit el pobre home de Vilafranca? Doncs que quan deixi el càrrec donarà conte detallat dels diners del joc.... encara que no de tots

els diners del joc. Es callarà lo que s'ha fet amb certes quantitat gastades d'una *manera especial*.

Home, per l'amor de Deu, que ja és massa gran per a ficar els peus a la galleda d'aquesta manera.

V. T.: Va bé. Segueixi enviant que ho publicarem amb molt gust.—F. D.: Va.—T. B.: Es massa llarg. Quan ens torni a enviar alguna cosa, procuri reprimir-se.—Petroni: No, senyor: no resulta ni pel Calendari. Cregui'm: no se'n fii de la mandra. El sonet tampoc l'aprofitem.—K. Sola: Vol enviar alguna altra cosa?—P. Arrahona: No pot anar. Dec advertir-li, que vostè ho fa massa llarg. N'hi ha d'haver per a tothom.—Pixaran: Res, no convé per relatiu que sigui.—J. Aguilà: Ho sentim, però no pot anar. Torní a provar però amb cuidado—Josep Goy: Vostè potser arribarà a fer versos. Per ara no s'ho cregui.—Victor Canigó: No està malament, però entristiria als llegidors i no convé, comprèn?—E. Tia Gual: Gràcies, però no pot anar. No val a ésser crudel.—Joan Julià: Per més que hem provat, no pot anar. No desmai per això.

Antoni López, editor — Rambla del Mltg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, OIm, 8
BARCELONA

Elvira Torrents

Intèrprete de l'obra d'En Benedicto LA MONYOS

Obra nueva de gran actualidad

Los Venenos Sociales

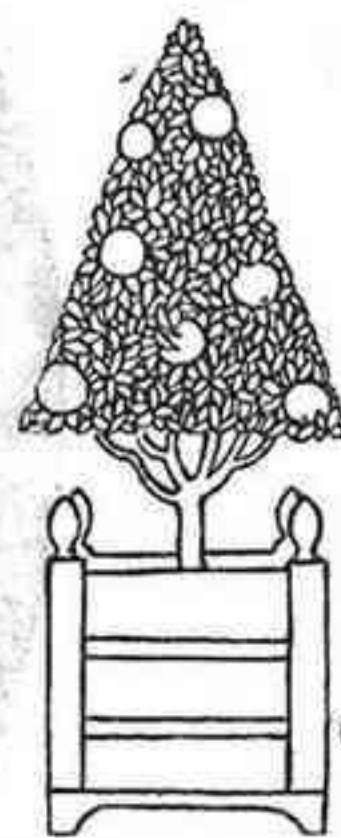
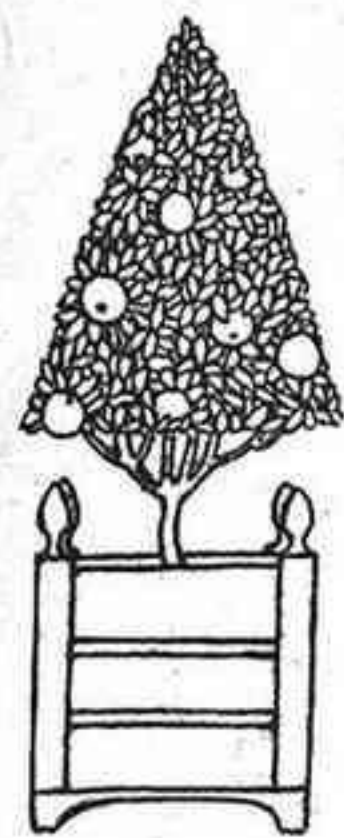
OPIO - MORFINA

Por el Dr. ANTONIO PAGADOR

Un tomo 8.º mayor impreso en magnífico papel japonés: Ptas. 10

OPIO - MORFINA

es el libro más interesante a la sociedad publicado hasta la fecha

DICCIONARI

Català - Castellà
&
Castellà - Català

Per A. ROVIRA I VIRGILI

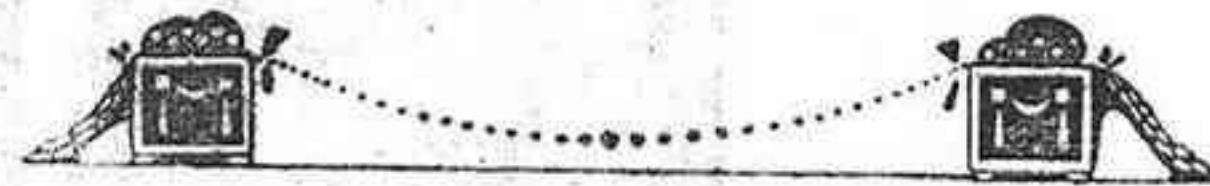
NOVA EDICIÓ

Pessetes 15

: ALGO :

Poesías de

JOAQUIN M.^A BARTRINA

Un tomo:

Pesetas 6

SANTIAGO RUSIÑOL

LA ILLA DE LA CALMA

NOVA EDICIÓ :: Preu, pessetes 2

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o é en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

PERTENEC A LA BIBLIOTECA DE L'AYUNTAMENT DE BARCELONA

—Voleu dir que és veritat que ha arribat la Primavera?
—Ca! Són calúmnies!